

Para el futuro quizá —por conveniencia universal— se dote a la O. N. U. de una potencia decisiva para imponer su autoridad suprema sobre cualquier desmán, llegando a lo que hoy quizás parezca inverosímil: el de reunir en su sede a los principales jefes de los países beligerantes, con facultad de retenerlos hasta que se hayan puesto de acuerdo. ¡Así sea!

.....

Deseamos paz a la Patria y prosperidad para nuestro Centro de Lectura y colaboradores y esperamos que la Superioridad nos conceda el título de *utilidad pública* que hemos solicitado de acuerdo con la nueva Ley de Asociaciones.

Nadie podrá discutir méritos a nuestra entidad cultural, fundada hace 107 años, y clasificada como "*única en España*", según consta en el Libro de Honor del Centro, firmado por un Director General del Ministerio de Educación Nacional.

Es digno de constatar que en una ciudad de 50.000 habitantes exista un Centro cultural cien por cien, donde no hay bar, ni se organizan bailes y están prohibidos hasta los juegos de mero pasatiempo. Y la realidad es que esperamos ver en el presente año que la lista de socios rebase el número 2.000.

Un reusenc a Santes Creus

L'ABAT ANDREU PORTA

Texto de la conferencia pronunciada en Santes Creus, el día 12 de diciembre de 1965, por don Ramón Cuadrada Ormosa, con motivo de la fiesta anual del Archivo Bibliográfico de Santes Creus.

Il·lustríssim Sr. President de la Diputació.
M. I. Sr. Alcalde de Reus,
Excma. Corporació Municipal,
Junta de l'Arxiu Bibliogràfic de Santes Creus,

Senyores, senyors:

En primer lloc és el meu deure d'agrair al ben-volgut Alcalde de Reus, senyor Albouy ací present, i a la Junta del benemèrit Arxiu Bibliogràfic de Santes Creus l'atenció i deferència de què m'han fet objecte en distingir-me per a pronunciar la conferència que en el dia d'avui, seguint un lloable costum de cada any, té lloc en aquesta Sala en la qual veus tan doctes com il·lustres han ressonat tantes vegades fent reviure la història del

Monestir i dels personatges que la forjaren. Agraeixo, també, les amables paraules de presentació amb les quals m'ha obsequiat el President de l'Arxiu, senyor Noguera, paraules desmesurades, la significació de les quals vessa per sobre de allò que realment és la meva persona.

Gauria, així mateix, en el desagraïment si no donés gràcies al Secretari de l'Arxiu, senyor Fort i Cogul, que amb la seva erudició i amplis coneixements de la història de Santes Creus, ha fet possible la confecció d'aquest recull, en posar a la meva disposició quantes dades li he sol·licitat referents a l'Abat Porta, dades que a mi m'hauria estat gairebé impossible d'obtenir, sinó a condició d'un treball immens voltat de papers i de documents esgrogueïts pel pas dels segles.

Acomplerts aquesta elementals deures de cortesia, permetin, senyores i senyors, que els faci presents dos extrems: el primer és el de precisar-los que no es troben vostès en presència de cap erudit en matèria històrica ni, per tant, profund coneixedor dels fets esdevinguts en un pretèrit ja respectable: i el segon, és el de patentitzar-los que

no sóc conferenciant en el sentit estricte de la paraula. Si he acceptat d'oferir-los aquest parlament ha estat gràcies a l'atractiu que per a mi representa el desempolsar i glossar la figura d'un compatriota reusenc, distant, llunyà en el temps, que des del seu lloc abacial tants jorns de glòria va donar a aquest vell Cenobi, els fonaments del qual es banyen a les tranquil·les aigües del Gaià.

Parlem totseguit de fra Andreu Porta.

Per alguns documents que es guarden a l'Arxiu del Monestir se sap que Andreu Porta va néixer a Reus. El «quan» es manté ignorat, ja que els Llibres de Batismes reusencs comencen a donar fe després del segle XVI, dos cents anys més tard que el nostre personatge. Una recerca d'altres papers a l'Arxiu Municipal de Reus no ha donat sinó resultats negatius. Ens havem d'acontentar, doncs, de saber que va veure les primeres llums a Reus, pels voltants de l'any 1330, segons precisió formulada pel senyor Fort i Cogul. Res no sabem, en conseqüència, de qui foren els seus pares ni de la casa on vingué al món, com tampoc dels seus anys d'infant ni de la seva joventut. Si deixem anar la fantasia és fàcil d'imaginar el petit Andreu com a fill d'una família de camperols o d'artesans, i qui sap si el seu pare no seria el Jurat en Cap o bé un d'aquells Consellers que regien la Vila des dels temps d'en Jaume I. Podem també veure el futur Abat Porta deixant els seus jocs en aquells estrets carrers de Bernat Solcina, de Pujol o d'Aleu per a contemplar el pas del Cartlà o senyor temporal de la població, Pere Mulet, acompanyat del seu brillant seguici de cavallers, o el de Guillem Godin, Cambrer o senyor eclesiàstic, dirigint-se amb tota dignitat al seu Castell, situat a la plaça del mateix nom i avui en vies de restauració.

Després d'aquestes tenebres que enfosqueixen els seus anys de nen i de jove, i que hem intentat clarificar amb la llum de la imaginació per no haver-ho pogut fer amb la dels documents, deixem que Andreu Porta vagi entrant a la vocació religiosa i que maduri el projecte d'anar a París, on el trobarem més tard. En tant, girem el cap vers el segle XIV, després de 1330, i vegem d'una manera brevíssima i sintetitzada alguns dels fets i esdeveniments que tingueren lloc a Catalunya-Aragó amb els Reis Pere III, Joan I i Martí l'Humà.

Sota el Cerimoniós la Corona d'Aragó mantenia la seva política mediterrània. Conquerida Sardenya, veia establerts els almogàvers a Grècia, Morea i Atica on, pel seu compte fundaven els ducats d'Atenes i Neopàtria que se sostingueren durant dues generacions, de 1331 a 1388, a les seves mans, i es convertiren en centre experimen-

tal tardà del feudalisme català, ducats que acabaren units a la Corona en 1388 poc abans de la seva extinció. Amb tot, el Rei no negligia els assumptes peninsulars; les zones frontereres amb la Corona de Castella eren font de continuats conflictes i represàlies. La guerra entre els dos Peres —el Cerimoniós i el Cruel— n'és una bona prova. I després de seixanta anys de separació, el regne de Mallorca era anexionat a la Corona. Les possessions aragoneses es consoliden i l'expansió comercial, dirigida pels catalans, segueix obrint-se nous mercats.

La protecció i l'impuls que Joan I va donar a les arts i a les lletres durant el seu curt regnat, que tingué lloc de 1385 a 1396, així com el seu temperament pacífic, de gustos refinats, li valgueren ser anomenat l'Amador de la Gentilesa. Podem dir que la seva personalitat xoca amb la del seu pare. Mentre aquest fou hàbil guerrer, excel·lent polític i astut governant, Joan I és tot el contrari. La cosa pública no li interessava pas gaire, com també ho prova el qualificatiu de *El Descurat* amb què el motejaren els seus vassalls. Mes el sol fet d'haver iniciat el primer moviment de les lletres catalanes és prou davant la història per a tenir-li la consideració deguda a un gran Monarca. Si el seu regnat representa la fi dels ducats també inclou el principi d'un Bernat Metge i d'altres grans figures glorioses per a la cultura catalana. El «Manual de Novells Arditis», de Barcelona, anota el 19 de maig de 1396: «Mori lo rei en Johan ixent de Torroella e vinent per son camí caçant. E fo descavalcat en lo camí on li vench lo mal, e ans que fós a Girona morí e fo-hi portat mort». Joan I fou un dels monarques víctima de les seves aficions.

El Duc de Montblanch, títol que ostentava el germà del rei mort, Martí l'Humà, es féu càrrec de Catalunya no sense trobar-se en una sèrie de vicissituds que ara no és oportú d'esmentar sense por de perdre els objectius d'aquesta dissertació. Caldrà dir, només, que entre altres conquestes assegurà l'autoritat del seu fill, Martí el Jove, a Sicília i aconseguí l'obediència a la seva Corona de la major part de l'illa de Còrsega. El començament del seu regnat semblà que prometés uns fets i unes realitzacions que el pas dels anys s'encarregaren de desmentir. Una de les falles que pot atribuir-se-li és la d'haver deixat Catalunya amb el risc de perdre la pròpia dinastia. Jutjat com a rei, la sentència dels historiadors no és molt falaguera; com a home, el sobrenom de l'Humà és prou explícit perquè ens l'imaginem com una persona pietosa, honesta, cultivada, també amic dels llibres i de les arts, amant de les

glòries del seu poble, i sempre entristit per la desgraciada mort del seu fill Martí el Jove.

Hem deixat de consignar i d'esmentar fets importantíssims dels regnats dels tres reis catalano-aragonesos que hem citat. La nostra pretensió no ha estat altra que la de situar en el temps la figura del nostre Abat Porta, dibuixant amb poques ratlles els monarques que hagué de tractar durant el seu abaciat a Santes Creus. Altre intent seria marxar del senderó pel qual caminem al darrera de l'Abat Porta.

I també, encara que només sigui sense profunditzar, cal esmentar el greu conflicte existent a l'Església durant el segle XIV. Recordem-ho amb Daniel Rops, el gran escriptor catòlic francès últimament traspassat: l'any 1305 l'Arquebisbe de Bordeus, Bertran de Got, difícilment convertit en Climent V, es cregué en el deure d'endegar i d'ajudar a resoldre les diferències que enfrontaven el Papat amb el rei de França, abans d'instal·lar-se a Roma, de la qual no posava inconvenients a declarar que era «la seva pròpia seu». D'altra banda la diplomàcia capeta, la por al caos italià, la necessitat d'ocupar-se del Concili de Viena, retingueren el Pontífex a l'altra costat dels Alps. I després de llargs viatges, malgrat un profitós descans a Avinyó, on havia arribat l'any 1309, morí el 1314 al principi d'un nou viatge, sense haver posat els peus a Itàlia, però també sense deixar de manifestar que el seu desig era de tornar-hi.

La situació s'anà complicant —no podem detallar els setanta anys de Papat a Avinyó— fins que a l'any 1377 Pierre Roger de Beaufort, Cambre de la vila de Reus, és elevat al soli pontifici amb el nom de Gregori XI. Però la tranquil·litat duraria ben poc. A l'any següent mor aquest sant pare i comença el Gran Cisma d'Occident, amb Urbà VI com a papa a Roma i Climent VII a Avinyó aquest darrer succeït pel conegut Benet XIII, Pere de Luna, al qual foren addictes Joan I i Martí l'Humà, els nostres reis catalano-aragonesos. Fins a 1417, en què fou nomenat Martí V a Roma, no acaba aquesta desgraciada crisi d'autoritat a dintre de l'Església, crisi que entre l'assumpte d'Avinyó, el Gran Cisma i les disputes conciliars durà pràcticament tot el segle XIV i disset anys del XV.

I ara, després d'aquestes pinzellades històriques, retrobem el nostre Andreu Porta.

El deixarem en aquell Reus que encara no s'havia guanyat el títol de Ciutat. Ara ja ha decidit d'una manera ferma l'anada a París, a fi d'iniciar o d'ampliar els seus estudis i de prendre l'estat religiós. La vocació eclesiàstica ha madurat

en ell i res no l'apartarà del seu camí. Anys més tard esdevindrà al gran Abat de Santes Creus que avui tan justament és homenatjat.

La Universitat de París, germana espiritual de les Catedrals, com tantes d'altres, fundada el 1125, li obre les portes de la formació i de la saviesa. Cap detall no sabem d'aquells anys, però ens basta suposar la vida d'Andreu Porta en aquell centre de cultura com la d'un estudiant aprofitat i amb desig de saber. I així, no és extrany que l'any 1354 professi l'estat religiós i doni l'adéu a París portant a la mà dreta un pergami amb el títol de Batxiller en Teologia, títol que tant de prestigi i de favor li farà en els seus temps de frare i d'abat.

De retorn a Catalunya, fra Andreu Porta es reclou al Monestir del Gaià per a servir Déu, l'Ordre, el Cenobi, la Cultura i la Corona. La seva preparació, rectitud de criteri i ponderació en deixar anar algun judici sobre les més serioses i greus qüestions ben aviat es posen de relleu no ja sols al Monestir sinó fins i tot a la Cort. Es fàcil de creure que els altres frares acudirien a ell a demanar-li aclaracions a més d'una elucubració teològica massa complicada, i que més d'una vegada hauria servit de conseller al seu abat... Per això no ha d'estranyar que els anys 1376 i 1377 el vegem a les Corts en representació dels abats Ponç de Santa Maria la Reial de Mallorca i Bertomeu de La Dernosa, de Santes Creus. I pel mateix motiu, a la primera d'aquelles sessions, a la de Montsó, el Rei Cerimoniós concedí a fra Andreu Porta l'administració de l'hospital del Monestir. De pas sigui dit, llavors ja tenia el càrrec de llocinent del Capellà Major, al servei directe del Rei.

L'any següent, 1378, l'Abat La Dernosa, mogut per una sèrie de consideracions d'intriga i de política reial, presenta la renúncia com a Abat de Santes Creus. I el tercer Rei Pere proposa al Papa la candidatura de fra Andreu Porta per a regir els destins del Monestir, candidatura que fou acceptada, ja que poc temps després el nostre frare és l'Abat Porta, l'abat d'aquestes Santes Creus.

Durant els vint-i-cinq anys de gestió d'Andreu Porta és quan l'esplendor del Monestir s'irradia als quatre vents amb tota la seva força. El segle XIV s'ha dit que fou el segle d'or de Santes Creus. Andreu Porta, amb les seves realitzacions fruit d'una egrègia personalitat fins llavors desconeguda al Monestir, ajudà a cloure aquells cent anys tan esplèndids com gloriosos. Ell rubricà la fi del 1300 deixant ben afermat i molt alt el nom de Santes Creus davant de l'Ordre, de la reialesa i del món de l'esperit.

Vegem ara, a la manera d'un document cinematogràfic, l'actuació de l'Abat Porta i alguns dels avantatges que aconseguí per al Monestir.

Per a comprendre la seva obra cal anotar que les relacions del nostre Abat amb els tres reis que se succeïren durant la seva comanda a Santes Creus foren excel·lents en tot moment, cosa un xic difícil en aquells temps en què les arbitrarietats reials podien constituir la norma de tot un govern. Tant Pere el Cerimoniós com Joan I i Martí l'Humà tingueren fra Andreu Porta en gran estima i consideració degut a la seva bondat i saviesa, equanimitat i altesa d'esperit. Ben alt es pot afirmar que la personalitat del nostre homenatjat va influir d'una manera notable en la Cort d'aquells tres reis. Per altra banda, el tracte que l'abat dispensava a la reialesa es distingia sempre per un exquisit tacte que ara qualificaríem de polític i de diplomàtic, sense que el seu comportament es decantés en cap instant vers el terreny del servilisme ni de l'adulació.

Hem vist ja que el tercer rei, Pere, el proposà al papa com a Abat del Monestir; com el distingí amb el càrrec de capellà reial. Ara veiem com aconseguí del Rei la donació d'una importantíssima col·lecció de llibres amb destí a la Biblioteca del Cenobi. Veiem també com la situació econòmica d'aquest és eixamplada gràcies a les abundoses gestions que amb tota cura portà a terme el nostre Abat. Les possessions monacals s'afiancen i creixen: Ancosa, Clarà, La Guàrdia dels Prats; a la Granja de la Tallada, a la Sala de Comalats, al Vallès, a Caldes de Montbui, a la Provençana, a Sants i a Martorells. Cal destacar, així mateix, la renúncia dels drets sobre Sarral i Cabra, font de continuades disputes, a canvi dels recaients a Conesa, Savallà, Fonoll, Castell de Turlanda i a La Guàrdia de Saladern. D'aquesta manera, Santes Creus es trobà amb unes noves propietats que cap preocupació no havien de dur-li ja en l'esdevenidor.

Una qüestió molt delicada resolgué l'Abat Porta amb Pere el Cerimoniós, gràcies a aquell exquisit tacte què ens hem referit i que era una de les seves virtuts més sobresortints. Es tracta de la fortificació del Monestir. Poblet, Montblanc i altres viles obeïren a l'acte el manament del Rei i posaren mans a l'obra. Els abats anteriors a Andreu Porta —Ferrera i La Dernosa— aixecaren unes defenses no del tot satisfactòries per als desigs reials, perquè més tard insistí novament prop del nostre frare. I l'èxit diplomàtic d'Andreu Porta en aquest assumpte és sorprenent: aconseguí del Rei l'establiment d'unes gabelles al terme del senyoriu abacial destinades a la fortificació, sense que hi hagi cap notícia que es portés

a terme tal obra i sense perdre el favor reial. Encara en temps del fill de Pere III havia de tornar a brollar aquest afer, mes Santes Creus restà tal com era sense convertir-se en una fortalesa bèl·lica, gràcies a l'Abat Porta.

La primera prova d'afecte i de consideració de Joan I envers l'Abat de Santes Creus la trobem ja a l'instant de cloure els ulls el Cerimoniós. En efecte, el Rei Amador de la Gentilesa es dirigeix a l'Abat Porta pregant-li que a les cerimònies funeràries pel seu pare es digni actuar com a Capellà Major que era. Per motius que ara no ens interessen, aquests actes no tingueren lloc fins set anys després a Poblet, i l'Abat Porta oficià a Barcelona i al Monestir germà amb la solemnitat que el cas requeria. I després, a poc d'haver-se cenyit la corona, concedeix a Santes Creus la franquícia del segell reial i li confirma totes i cada una de les jurisdiccions hagudes amb el pas dels temps.

La compenetració amb Joan I fou total pel fet que tant l'Abat com el Rei estimaven les lletres, l'art i tota mena de cultura. La confiança que el Monarca devia tenir en Andreu Porta es manifesta ben clarament durant els pocs anys que regnà Joan I. Una prova entre moltes la tenim en el fet que l'any 1389 l'Amador de la Gentilesa rebé de l'Abat de Santes Creus dos cofres plens de llibres que li havia encarregat de comprar a Barcelona.

Els anys de 1390 i 1391 Joan I donava a l'Abat Porta dues proves més de l'estima i consideració que li tenia. Joan I es dignà honorar Santes Creus amb dues estades, l'una d'elles amb motiu d'una cacera. Imaginem per un moment l'espectacle de l'arribada del Rei amb l'Abat i Comunitat donant-li la benvinguda: Veiem el Rei Joan a la biblioteca del Monestir acariciant els llibres donats uns anys abans pel seu pare, tot interessant-se per les darreres adquisicions de l'Abat. Intuïm unes converses sobre art i literatura d'un nivell desacomumat en aquella època entre la reialesa i les ordres monacals. En una d'aquestes estades, que tingué lloc pels volts de la festa de Tots Sants, el Rei féu donar al nostre Abat una absolució per les ànimes dels seus avantpassats.

Amb aquest primer Rei Joan, l'Abat Porta aconseguí que La Pobla de Montornès, Clarà i Mas Clariana fossin confirmades com a possessions del Monestir de Santes Creus. I si la mort del Rei, que com ja sabem esdevingué mentre exercitava en una de les seves més grans fal·leres —la caça— no hagués tingut lloc tan prematurament, és segur que avui podríem allargar aquesta disserteria amb una llista d'altres fets favorables sens dubte al balanç positiu del nostre Abat Porta.

Martí l'Humà també fou sensible a la personalitat del rector de Santes Creus. Els privilegis monacals foren confirmats una vegada més i no amb pèrdua, ja que el nou monarca els acreixia amb l'imperi sobre Montalbà. Cal dir que l'Abat Porta, en morir Joan I, se solidaritzà amb les pretensions del Rei Martí a la successió, en contra del comte de Foix, ja que com sabem, en traspasar Joan I el seu germà i futur rei es trobava encara a Sicília.

Que aquest Rei qualificat d'Humà tingué plena consideració a l'altíssim nivell intel·lectual del monjo reusenc ho prova el fet que l'any 1400 Andreu Porta feia remetre al Rei, a Tarragona el martirologi que aquest li havia encarregat.

I en altres ocasions, com consta documentalment, Martí l'Humà es féu escriure i copiar a Santes Creus llibres que creia necessaris per al seu nodriment intel·lectual.

Ja cap a la fi de la seva vida, l'Abat Porta es veié honorat per la Reina Maria de Luna, esposa de Martí, quan aquesta dama el proposà, junt amb el Bisbe de Barcelona, a Benet XIII, a fi que intervinguessin en la qüestió dels remences. El document reial dirigit al Papa dona fe una vegada més de l'alta estima en què se'l tenia a les esferes de la Corona. L'Abat Porta és citat en aquells escrit com a «prelat còtat de graus e sciencia de canons en sancta theologia de París, que val tant com maestre en theologia fet fora de París».

Una de les darreres missions que portà a terme l'Abat Andreu va ser la de calmar els ànims a Valldigna, monestir dependent de Santes Creus. Uns monjos d'aquella comunitat, qui sap si prenent com a model el reusenc Porta, volien dirigir-se a París a fi d'ampliar estudis, i el seu abat s'hi oposava rodonament. Així les coses, entra en escena l'Abat de Santes Creus amenaçant el de Valldigna amb l'excomunió i la deposició del càrrec, si continua oposant-se als desigs de saber dels seus frares. Res no passà a la fi, però l'incident serví per a posar novament de manifest l'autoritat i prestigi de l'egregi reusenc.

Hem arribat a l'any 1404. L'Abat Andreu Porta és ja vell, mes no per això inoperant i encara somnia realitzacions per al Monestir que amb tanta cura serveix des de fa un quart de segle. Mentre a la Capella monacal ressonen els cants de Matines i de Laudes, de Vespres i de Completes que travessant la blanca pedra s'enlairen cap amunt, a la imaginació de l'Abat Porta s'hi dibuixa un grandios projecte en forma de retaule. D'aquesta manera, quan comença a sentir que el bàcul li trontolla a les arrugades mans, encarrega a un

pintor famós, Pere Serra, el retaule major per a l'Església del Monestir. Tan grandiosa obra, que ara se serva a la Catedral de Tarragona, seria prou per a justificar l'abaciat d'Andreu Porta degut a la seva monumentalitat, ambició i categoria, rubricades per més glòria amb l'art d'un Lluís Borrassà.

I hem d'esmentar, també, com a realitzacions de fra Andreu Porta, la galeria del pati llevanti del palau reial, l'enteixinat del mateix palau, la creu de terme i d'altres on podem contemplar encara avui l'escut del reusenc abat de Santes Creus, de tan venerable memòria per a tots els qui estimem els gran homes i fets del passat.

Encara que sembli una paradoxa, no hem parlat de l'Abat Porta des del punt de mira religiós. Tenim els motius necessaris per a suposar que degué ser un frare model en tots els aspectes, bon complidor de la regla i nota d'exemple per a la Comunitat. Aquest terreny de l'ànima no l'hem trepitjat perquè allò que ens interessava d'una manera directa era l'activitat d'Andreu Porta desenvolupada de dintre cap a fora, i que és la que davant l'història ha perpetuat el seu nom amb lletra de motlle.

Res més no podem dir d'Andreu Porta, com no sigui que al mes de juliol d'aquell quart any de la quinzena centúria ja era mort. Si al principi d'aquest parlament ens hem permès una escapada al regne de la fantasia per a copsar d'una manera imaginativa la naixença i la infantesa d'Andreu Porta, ara podem retornar-hi canviant la decoració per a prendre part al dol i a la tristesa que regna al Monestir un cop el seu gran Abat ha clos els ulls. Escoltem el cant funerari de la Comunitat, tremolós per l'emoció d'aquell dia i sentim com les campanes deixen anar un so grisenc, apesarat. A baix, a la Capella, els ciris vetllen el cos d'Andreu Porta posat sobre el seu últim llit. Després, els frares resen, en processó i les seves petjades van esborrant al damunt de les lloses del claustre, les de l'Abat mort. Ara, la terra humida —l'humus— ja l'ha rebut, i el cel ha donat entrada a la seva ànima.

Arribem ja a la fi de la nostra dissertació. Els fets que amb més o menys encert hem exposat deixen ben clara quina fou la personalitat d'Andreu Porta com a Abat del Monestir de Santes Creus. Andreu Porta fou un d'aquells escollits que cap al terme de l'Edat Mitjana, quan a l'horitzó de la cultura s'insinuava ja aquella renai-xença europea de les arts i de les lletres, aconseguí tot el que es proposà. Pensem quina activitat i quin esforç hagué de desenvolupar en un segle mancat de ràpides comunicacions. La gestió de

l'Abat Porta se'ns presenta sorprenent, acomplerta i magnífica. Si la seva preparació intel·lectual ens explica la meitat de l'obra que ha deixat, l'altra part creiem que ve determinada pel fet de ser fill de la plana tarragonina, que li donà la nerviositat i l'empenta que tant caracteritzen la gent d'aquella contraça. El mot popular «gent del Camp, gent del llam», pot ser aplicat sense cap escrúpol a la figura de l'Abat Porta. I heus aci que la seva vila nadiua, compta des d'ara amb un nou fill il·lustre. Reus se sent orgullós. Reus inscriu a la seva història el nom d'un monje cistercienc.

L'Abat Porta, gràcies als actes que avui tenen lloc al seu Monestir, deixarà el somni de pedra iniciat en clarejar el segle XV per a despertar en els nostres dies i per a l'esdevenidor, com a símbol d'una agrègia figura i com a record d'uns temps dissortadament quasi donats a l'oblit.

R. CUADRADA I ORNOSA.

Vil-la Maria-Mas d'en Perdiu.

Agost del 1965.

ACTIVIDADES DEL CENTRO

Actos culturales y académicos programados para Enero

Martes, día 4.—A las 20 h. Inauguración del II SALON DE ACUARELISTAS DE LA PROVINCIA DE TARRAGONA.

Lunes, día 10.—A las 19'30 h. CICLO DE LECCIONES SOBRE URBANISMO: Primera conferencia: «Concepte de ciutat», por don Jaime Nualart.

Miércoles, día 12.—A las 19'30 h. CICLO DE LECCIONES SOBRE URBANISMO. Segunda conferencia: «L'urbanisme avui», por don Oriol Bohigas.

Jueves, día 13.—A las 20 h. Proyección de documentales norteamericanos: «Danza hacia la libertad». Los mundialmente famosos bailarines Nora Kovats e Istvan Rabowsky interpretarán «Don Quijote», «Viaje de un filósofo». (Visita del Presidente indio a los EE. UU.)

Viernes, día 14.—A las 19'30 h. CICLO DE LECCIONES SOBRE URBANISMO. Tercera y última conferencia: «Problemas urbanísticos en les ciutats del camp», por don José Puig Torné.

Jueves, día 20.—A las 20 h. «Maravillas en color», «El Parque Nacional de Yellowstone», «Frontera», «El viaje de la señora Kennedy por el exótico Pakistán». (Documentales cedidos por la Casa Americana.)

Jueves, día 27.—A las 20 h. Proyección de diapositivas de don José María Ribas. Tema: «Excursions d'estiu».

Viernes, día 28.—A las 20 h. «FRANCESC VAILLVERDU, PREMI CARLES RIBA 1965». Lectura y comentario de su obra poética.

Domingo, día 30.—Excursión en autocar a la Mola de Nadell.

Reunión general extraordinaria

Convocada para el día 14 de diciembre, no pudo celebrarse por falta de número de socios.

Tuvo lugar de segunda convocatoria el día 17. Presidió el señor Aguadé, con el Vicepresidente, señor Blanch, y actuando de Secretario el señor Reig. El Salón de Actos lleno en dos terceras partes.

Como se había anunciado oportunamente, procedió a discutir y aprobar, con o sin enmiendas, el articulado del nuevo Reglamento, adaptado a la nueva Ley de Asociaciones. En segundo y último lugar se acordó solicitar de la Superioridad que el Centro de Lectura sea declarado de «Utilidad Pública».

Más de cuatro horas duró la reunión general extraordinaria.

En cuanto esté aprobado el Reglamento por el Excmo. señor Ministro de la Gobernación, publicaremos su texto en estas páginas.

Sección de Arte

Exposición J. M.^o Morató-Aragonés

Nos ha sido muy grata la reciente exposición que nos ha presentado Morató, cuya novedad de estilo y técnica, consistiendo en presentar la subjetividad, por la expresión de estructura de planos empleando como medio expresivo la espátula, consiguiendo la dulzura de color que ésta deja al emplearla, con gamas ocres rojizas, rosas, blancos, grises matizados... logrando un lirismo dinámico armónico, plástica digna de una pintura sólida predominando la luz cálida con ásperas calidades.